

Relationskompetence

Engagement og nærvær

kl. 10.00 - 12.30

Velkomst og præsentation

Relationskompetence og nærvær

kl. 12.30 - 13.30

Lunch

kl. 13.30 -16.00

Relationskompetence (fortsat)

Engagement

Kontakt og kommentarer
www.annelinder.dk

Livstræet

Musik: Hans Holm Tekst: Erik Lindebjerg

Der er så meget, der kan trykke,
gøre dagen trist og grå.
Se de folk, der uden lykke
bare går og går i stå.

*Lad dem lege i livstræets krone,
lad dem føle, at livet er stort,
lad dem skue de blå horisonter
og himmelhvælvingens port.*

Der er så meget uden varme,
uden ånd og uden liv.
Folk bli`r fattige og arme,
tænker kun på tidsfordriv.

*Lad dem lege i livstræets krone,
lad dem føle, at livet er stort,
lad dem skue de blå horisonter
og himmelhvælvingens port.*

Der er så mange uden venner,
uden kærlighed og kys.
Folk, som ingen andre kender
hvor skal de mon finde lys?

*Lad dem lege i livstræets krone,
lad dem føle, at livet er stort,
lad dem skue de blå horisonter
og himmelhvælvingens port.*

Der er så hård en kamp om magten,
alle kæmper for sig selv.
Er der ingen, der har sagt dem,
at de slår sig selv ihjel?

*Lad dem lege i livstræets krone,
lad dem føle, at livet er stort,
lad dem skue de blå horisonter
og himmelhvælvingens port.*

Sidste vers

Der er så mange, der er slaver,
lænket fast til job og tid-
hvorfor bruges vore gaver
uden tanke, uden vid?

*Lad os lege i livstræets krone,
lad os føle, at livet er stort,
lad os skue de blå horisonter
og himmelhvælvingens port.*

Det ved vi om

Pædagogisk relationsarbejde

Anne Linder

Ups !

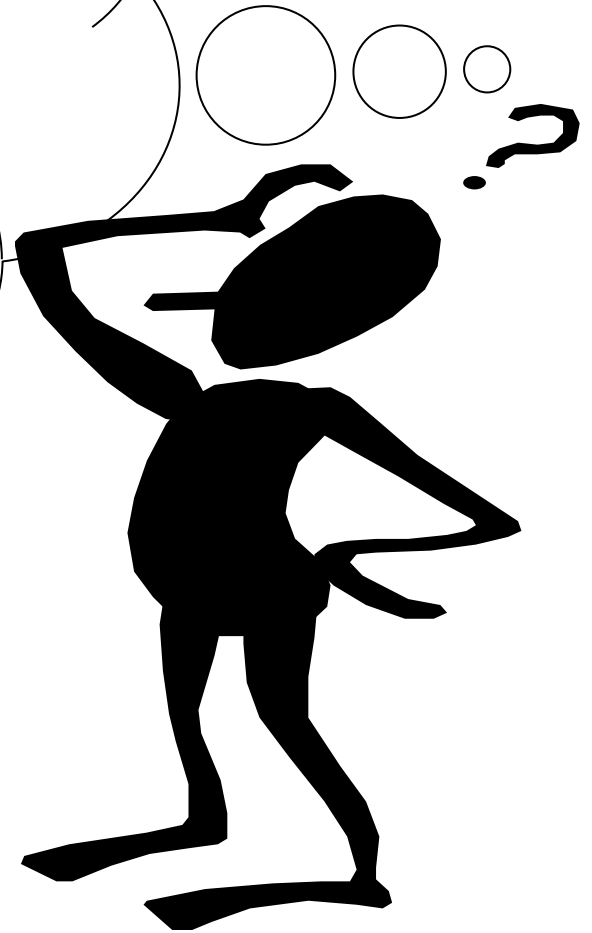
Det at lytte en hel dag
er en meget dårlig
form for læring

Ups!

Den optimale læring sker
når deltagerne selv er
aktive og fornøjede

Relationskompetence?

Clearinghouse Rapport, 2008, DPU

Kompetencer hos de professionelle

- Relationskompetence
- Fagdidaktiske kompetence
- Ledelsesmæssige kompetence

DCUM (2009)

Opretholdende faktor?

- 15% af de danske elever oplever at have en negativ relation til deres lærer

Thomas Nordahl, feb. 2011

Diagnoser og relationer

- Elever med adfærdsproblemer, som ikke har en diagnose, oplever at have en betydelige dårlig relation til deres lærer end elever med adfærdsproblemer der *har* en diagnose.

Thomas Nordahl, Feb. 2011

Motivation og læring

Relationen til læreren er den største motivation for læringen og engagement

- Børn arbejder bedst i de fag hvor de kan lide læreren
- Noget for noget - "Hvis du kan lide mig - vil jeg gerne arbejde"
- En god relation er en win-win situation.

Thomas Nordahl, feb. 2011

Klassetrin og relationer

- Eleverne på de ældre klassetrin har et langt dårligere forhold til deres lærer end de yngre elever.
- Bunden nås i 8.klasse, men går herefter op.

Bente Jensen, 2006

Om livschancer og opretholdende faktor

- Børnenes livschancer påvirkes i familien

men

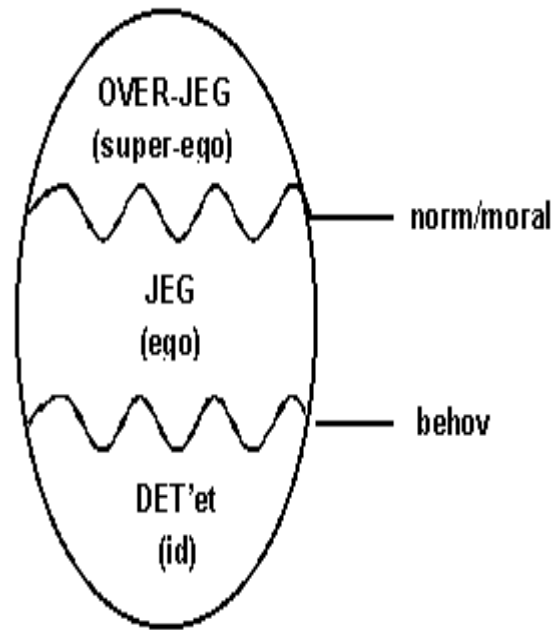
- Børnenes livschancer påvirkes også gennem samfundets institutionelle processer og i uddannelsessystemet.

Palludan, 2006, Jensen, 2007

Den største opretholdende faktor

- De professionelles individperspektiv - er en af hovedårsagerne til at vi ikke kan få brudt den negative sociale arv

Individperspektiv

- Fx Freuds perspektiv

- Mistrivsel og manglende læring tolkes som tegn på individuelle problemer og funktionsvanskeligheder

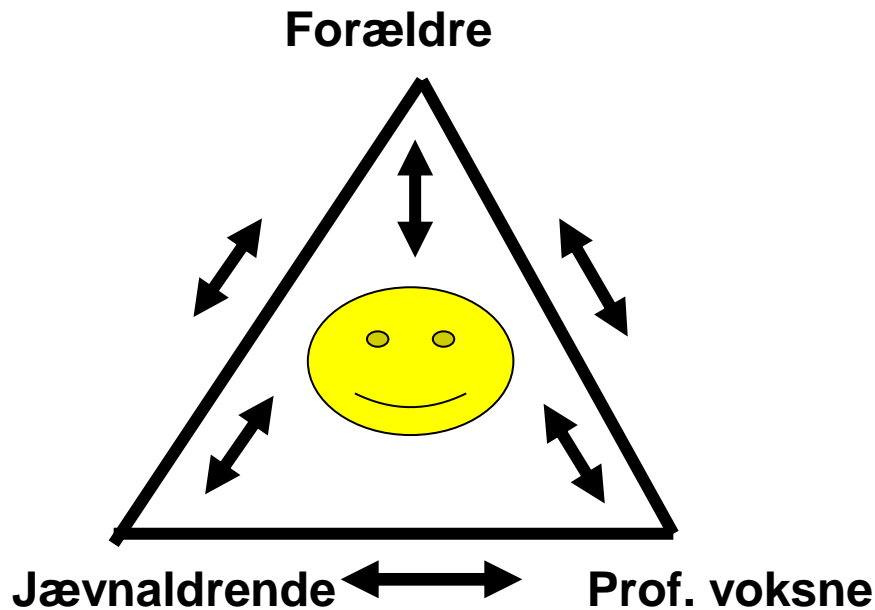
- Indsatsformer retter sig mod det enkelte barn

- Behandlerperspektiv

- Resultat: Børn/unge fastholdes i deres mistrivsel/den negative sociale arv

- Placering af skyld/ansvar central

Systemiskperspektiv

- Mistrivsel og manglende læring tolkes som tegn på misforhold i det sociale samspil/læringsmiljøet

- Indsatsformer rettes mod relationelle aspekter

- Læringsperspektiv

- Resultat: Understøtter positive forandrings processer

Fx relationelt perspektiv

Hvad siger du?

- Et besværligt barn?
- Besværlige relationer?

En besværlig relation

Begrænsere

- Trivsel
- Udvikling
- Læring

Relationen - et psykisk bånd

- Usynligt men virkeligt bånd
- Opbygget gennem nærhed og samspil
- Er altid under forandring
- Anerkendelsen og glæde giver kraft til relationen

Bente Jensen, 2007
De udsatte børn

- Børn/unge med manglende kompetencer
- Børn/unge der befinder sig dårligt i læringsmiljøet

Relationel Nærhed – distance

Dato: _____

Navn: _____

Bemærkninger: _____

Professionelle roller 2011

- Læring
 - Omsorg
 - Opdrag
- Vi har manglet et fælles fagligt sprog for omsorgs- og opdragelsesdelen
 - Omsorgs- og opdragelsesdelen er derfor blevet udført på baggrund af personlige holdninger og erfaringer.
 - Uden fag-teknisk sprog har det været svært at udvikle den almene og den specialpædagogiske praksis.

Anne Linder, inspireret af Karsten Hundeide, ICDP, Oslo

Det gode samspil

Kunstner Mette Lund

Den følelsesmæssige dialog

1. Vis glæde for barnet
2. Se barnets initiativ - justér dig
3. Inviter barnet til samtale - lyt og svar
4. Giv anerkendelse

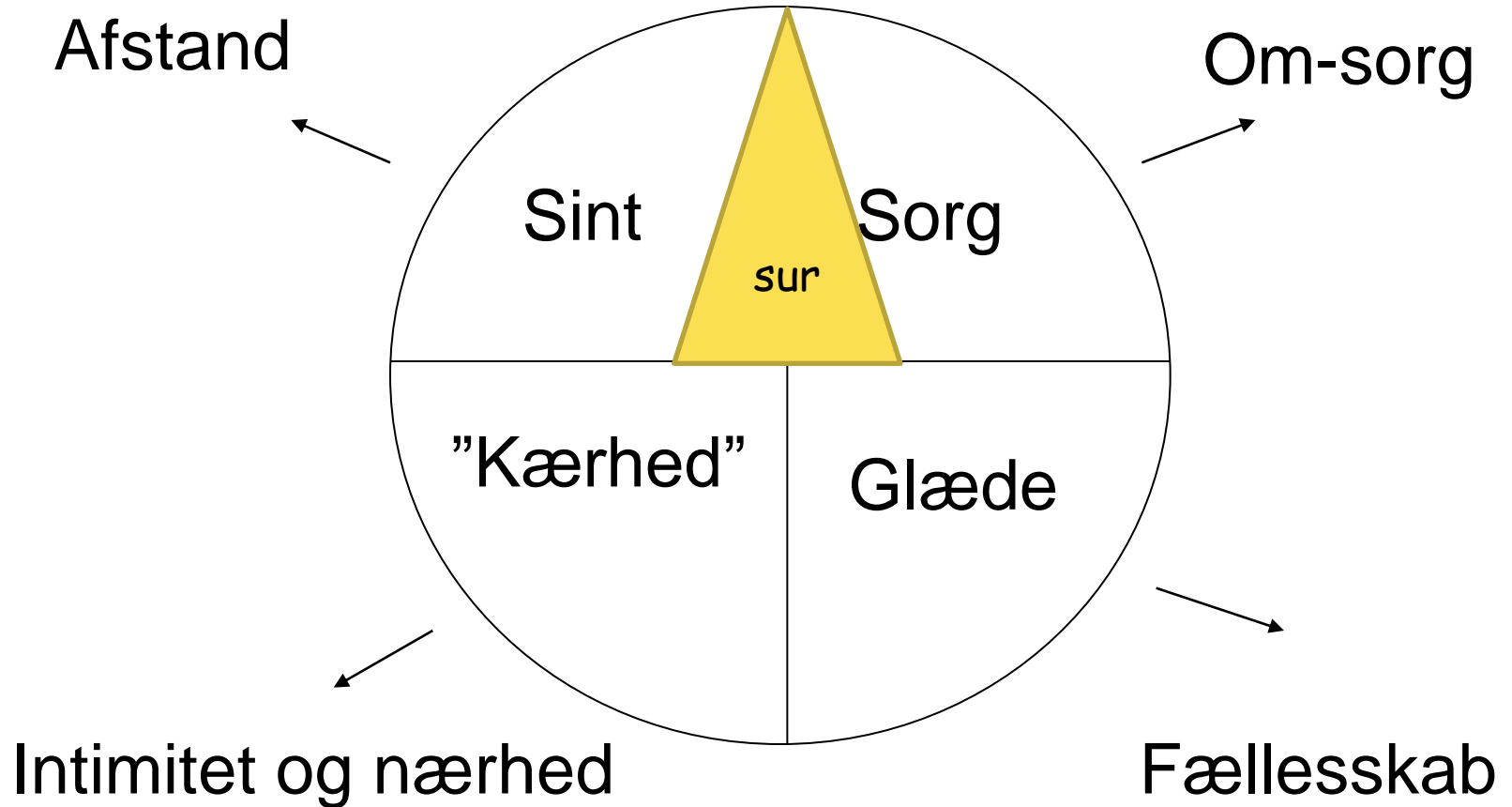
Den meningskabende dialog

5. Fang barnets opmærksomhed
6. Fasthold barnets opmærksomhed - med følelse og entusiasme
7. Forbind barnets oplevelse - uddyb og forklar

Den guidende/vejledende dialog

8. Fortæl barnet hvad det må og skal - trin for trin

Anerkendende Kommunikation

Anerkendelse og Ros

Anerkendelse øger selvværd

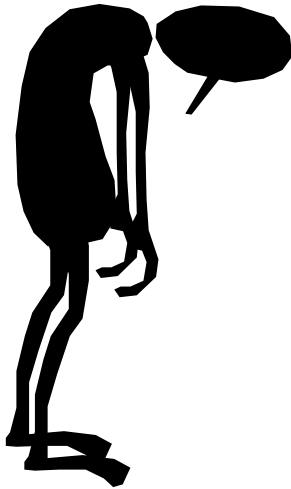
- Bekræftelse
- Rugbrød til identiteten

Ros øger selvtillid

- Bedømmelse
- tomme kalorier til identiteten

Anne Linder (2010)

Den emotionelle fattigdom

- Mennesker visner når de ikke bliver mødt med kærlighed, anerkendelse og venlighed
- Mennesker visner når de ikke bliver budt op eller inviteret ind i det sociale fællesskab
- Begrænser engagementet og livschancer

Anne Linder, 2010

Vitale og meningsfulde fællesskaber

Private relationer	Intimitet og nærhed	Kærlighed som ideal og emotionel/vital kraft
Personlige relationer	Læring og udvikling	Anerkendelse som ideal og emotionel/vital kraft
Professionelle relationer	Social omgang	Venlighed som ideal og emotionel/vitalkraft

Anne Linder, 2010

Relationskompetence

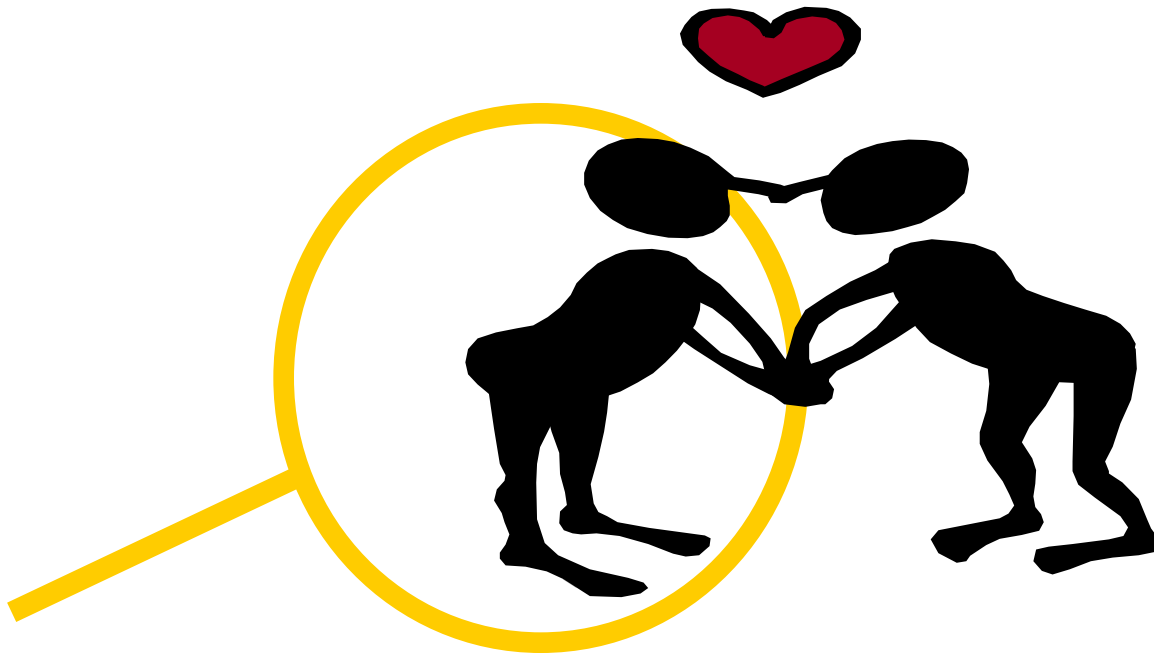
Kunstner Mette Lund

Evnen til at etablere en følelsesmæssig kontakt og ud fra denne kontakt at skabe et lærende og opdragende samspil

Engagement – den
pædagogiske x-faktor?

Pædagogisk engagement

Engagement: At give sig selv i pant (innskudd)

Relationel Nærhed – distance

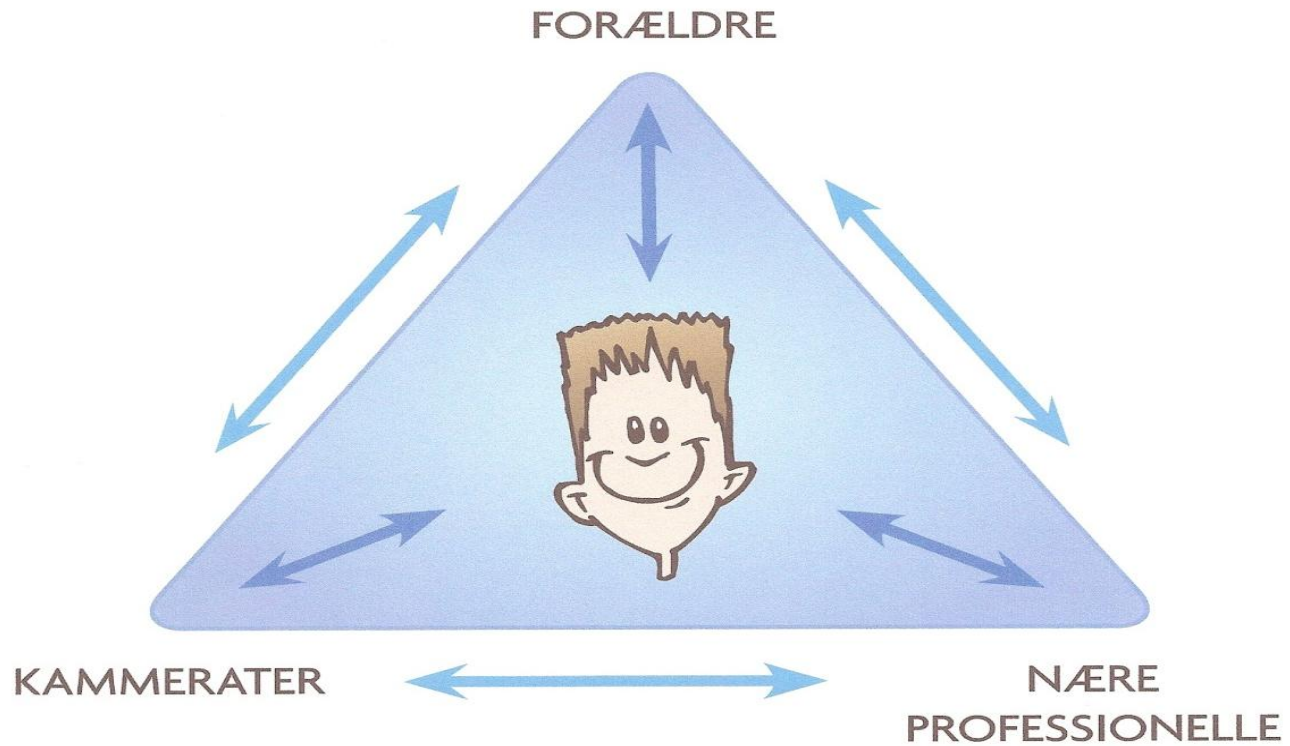

Dato: _____

Navn: _____

Bemærkninger: _____

Relationstrekanten

Dato: _____

Navn: _____

Bemærkninger: _____

Hans Henrik Knoop, 2009

Forudsætningerne for engagementet

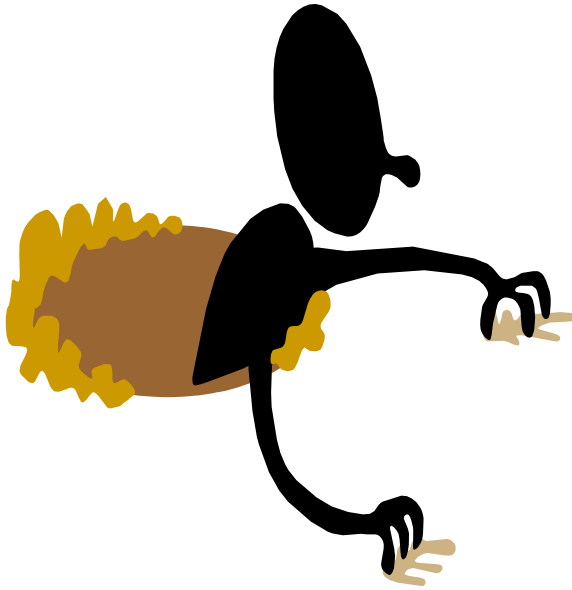
- Et meningsfuldt perspektiv
- Positive emotioner

Csikszentmihalyi, 2008
Biologisk grundvilkår

- Livsglæde
- Sundhed

Csikszentmihalyi, 2008
Den daglige kamp

Mennesker trues af

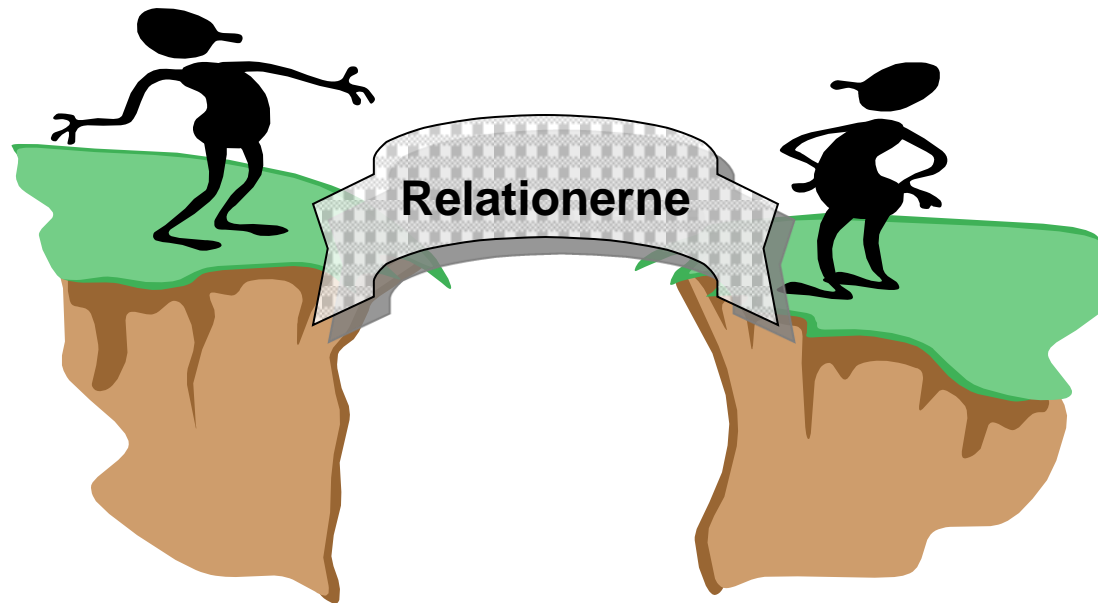
- Livslede
- Sygdom

Eksempler på Pædagogiske mangfoldighed/dilemmaer

- Teori - Praksis
- Trivsel - Læring
- Piger - Dreng
- Langsom - Hurtig
- Glæde - Vrede
- Engagerende - Uengagerede
- Individperspektiv - Systemiskperspektiv
- Anerkendelse - Underkendelse

Kompleksitetshåndtering

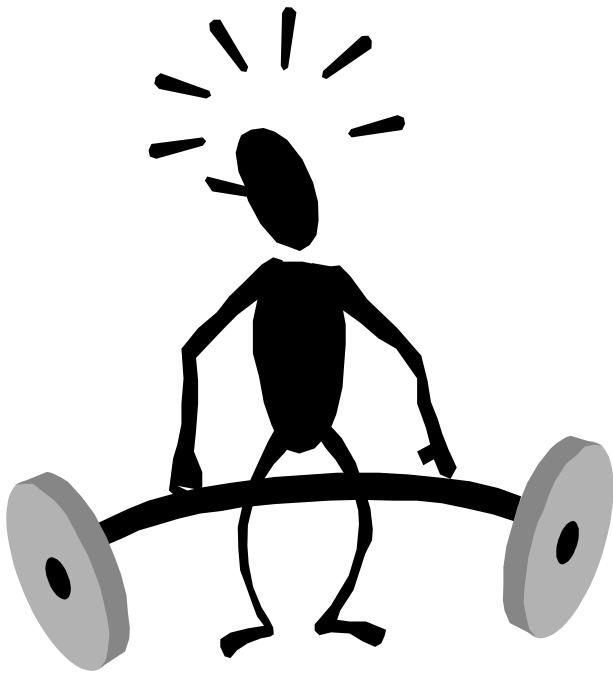
Pædagogisk kunst

- De professionelle skal kunne håndtere modsætningerne
- De professionelle skal kende sammenhængskraften

Csikszentmihalyi, 2008

Kompleksiteten er et grundvilkår

- Konkret er en af de største udfordringer, at kunne finde en form for harmoni og arbejdsglæde i en verden, der ofte er spændt ud imellem to modsatrettede hovedtendenser

Csikszentmihalyi, 2008

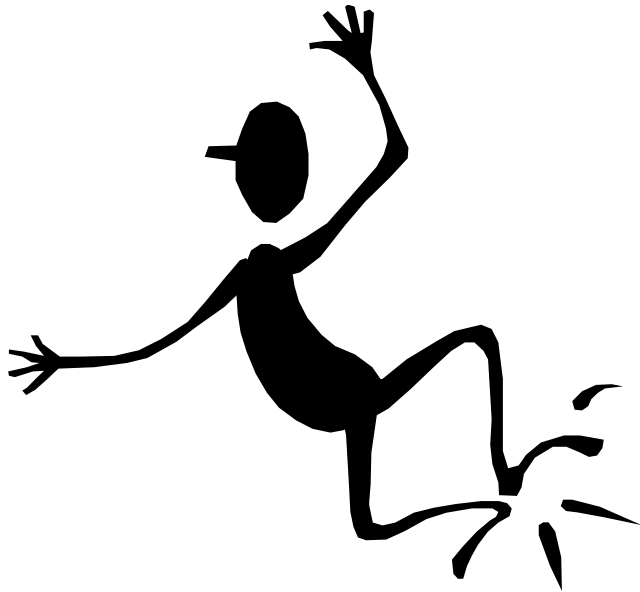
Harmoniske øjeblikke

- Vi oplever en intens form for glæde i et harmonisk øjeblik
- Der frigives psykologisk energi

Fejring af gode hændelser/begivenheder

Pædagogiske stjernestunder

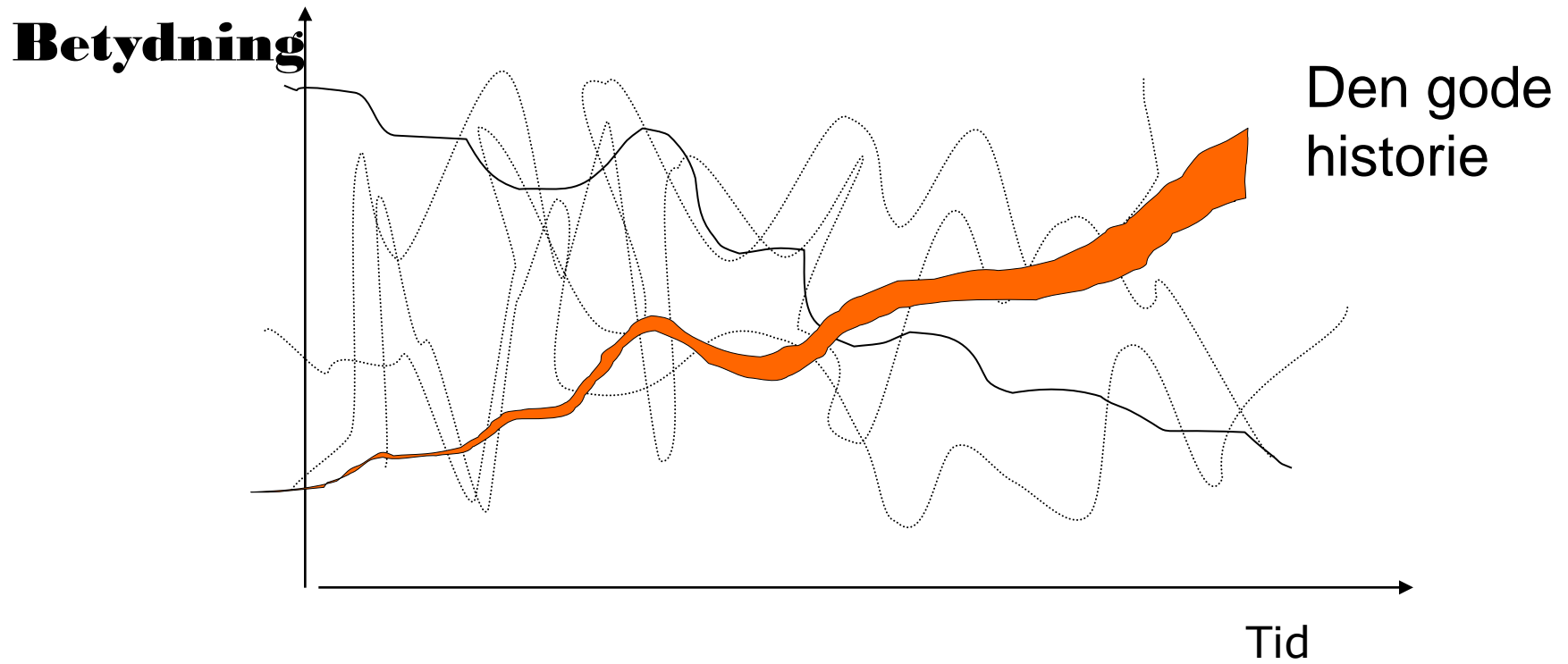
- Opstår når en af hverdagslivets faglige drømme går i opfyldelse
- De gode fortællinger fra praksis
- Når vi sætter fokus på det, vi gerne vil have mere af, skabes der energi og handlekraft.

Stern 2004

Øjeblikkets betydning

- Al menneskelig meningsfuld aktivitet synes at være pakket/produceret i sekvenser på netop 10 sekunder.
 - Samspil mellem barn og forældre
 - Kommunikative samspil
 - Åndedræt, smil etc.
 - Sprogets musikalske sekvenser

At gøre den gode historie tykkere

Fejlfinder eller Resourcespejder?

Når man arbejder på at finde sine egne eller andres ressourcer, gør man det for at afdække den eller de hjælpekilder, der er en forudsætning for at man kan arbejde med problemer.

Rutter 1997

Pædagogisk selvfølgelighed

“Det har positive konsekvenser for børns udvikling, at de færdes i et miljø, der er præget af varme, omsorg og indlevelse”

Dupont og Liberg, 2008

Hvad er atmosfære ?

- Et forbindelsesled mellem mennesker indbyrdes
- Atmosfære er produceret
- Dem der producerer atmosfærer, har en kolossal magt
- Knytter an til de relationelle og emotionelle aspekter

Seligman 2004

Glad men dum ?

- Fordom: Glade mennesker - er mindre begavede eller problemfornægtende

Frederickson, 2010

The broaden-and-build theory

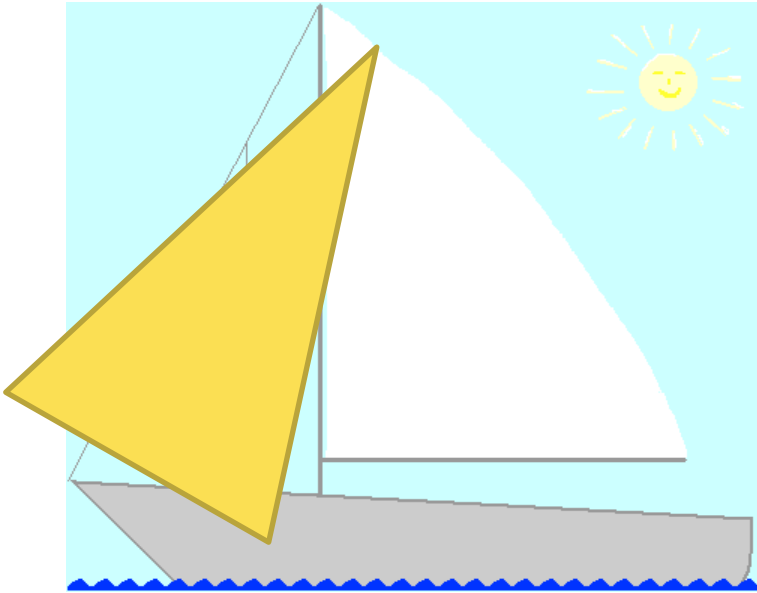
- Positive begivenheder i livet, udvider vores intellektuelle, fysiske og sociale ressourcer og opbygger psykologiske reserver, som vi kan trække på, når vi bliver præsenteret for en udfordring eller en trussel.

Hans Henrik Knoop 2006
Barbara Frederickson, 2010

Glade børn lærer bedre

- Glade børn er åbne og lydhøre overfor omverdenen. Derfor får de mange informationer, som gør det muligt for dem hurtigere at skifte taktik, og resonere skeptisk og analytisk

Frederickson, 2010
Fremdrift 3:1

- 3 dele positive oplevelser
- 1 del negative oplevelser

Anne Linder (2010)

Den emotionelle rigdom

- Mennesker blomstre når de bliver mødt med kærlighed, anerkendelse og venlighed
- Mennesker blomstre når de bliver budt op eller inviteret ind i det sociale fællesskab
- Øger engagementet og livschancer

Glæden

Når vi lader vores eget lys stråle,
giver vi ubevidst tilladelse til at
andre mennesker kan gøre det
samme.

Nelson Mandela

Litteratur

www.authenticus.dk

- Linder, Anne (2010): "Pædagogisk engagement" Forventet 2011 Dafolo
- Linder, Anne (2010): "Værktøjskasse til pædagogisk relationsarbejde" Dafolo, 2010
- Linder, Anne (2010): "Pædagogiks relationsarbejde" til LP serien, Dafolo
- Linder, Anne (2010): "Sociale færdigheder og pædagogisk relationsarbejde" Fra skolestart til fælles mål. Obligatoriske temaer i børnehaveklassen. Dafolo og Børnehaveklasseforeningen
- Linder, Anne (2009): "Motivation og anerkendelse som sprogligt brændstof" artikel antologi red. Lotte Salling, "I begyndelsen var sproget - antologi om børns sprogudvikling" Dafolo
- Linder, Anne(2008): "Positiv psykologi - på kontoret" Nyt Potentiale
- Linder, Anne(2007): "Relationer der rykker" Dagplejepædagogik Dafolo
- Linder, Anne & Mortensen, Stina Breinhild(2006: "Glædens pædagogik" Dafolo 2006
- Linder, Anne(2005): "Relations arbejde i Børnehaven" Langebæk Projektet Dafolo